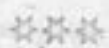

چنگ چه وقت محو خواهد شد

روزکاری که شهر نشینی ها و اجتماعات بوسعت امروزی نرسیده و بشر دوره جاهلیت را طی میکرد چنگ و ستیز عبارت از يك سلسله فعالیت هائی بود که انسان برای حفظ حیات و بقای ذات خود نشان میداد. از آنجا که زندگی بی روی با مشکلات عدیده مواجه بود حیوان و منزه و نباتات لازمه از یک طرف حمله و هجوم حیوانات درنده از طرف دیگر و انسان از زندگی را بروی تنگ گرفته سیر حیاتییش را متوقف میساختند. حیوانات ذات و حفظ حیات و غلبه بر موانع از چنگ و مضامه تا گریز بود.

آنروزها و آنروزگاران تاریک که عصر تمدن آنرا دوره جاهلیت و ایام بربریت مینامند سپری کردند. کجاری و اطلاقات بوسعت دائره خود افزود و شعاع نیت عام جهان تاریک را روشن نمودند. دید آیا در طی این همه ترقیات و با وسعت دانش و معرفت امروزی آیا ممکن است عالم موضوع چنگ و ستیز را بالمره از صفحه کیتی محو و بمعدومیت این آفت عظیم و نابود ساختن آن قدرت یابد؟ در این خصوص علماء عقاید مختلفه ای اظهار نموده اند که ما بطور خلاصه از آنها یاد آور میشویم.

به عقیده مسیوپن لوه عضو آکادمی علوم و رئیس الوزراء سابق و وزیر چنگ

فعلی فرانسه

علم قادر به تکمیل یا محو جنگ نخواهد بود فقط وسایلی بدست خواهد داد که مردم بمیل خود آن وسایل را استخدام میکنند . از آنجائیکه ترقیات علمی ، قدرت و سائل انهدام میافزاید لازم است که وسعت اخلاقی ملل و جماعات نیز افزایش یابند . این تقویت و توسعه اخلاقی ، مردم را بفهم معنای عمیق مسؤولیت رهبری کرده و بی فایده بودن سبعیت و انهدام را نصب العین خواهد ساخت . علم تصادم احتیاجات بشر را تخفیف داده و روابط وفاق آمیز بین العلی را که برای اطمینان آینده يك مملکت بیش از يك جنگ فاتحانه ارزش دارند سهل خواهد شمرد .

عقیده مسیو مارکنی عضو سنای ابطالی و مخترع تلگراف بی سیم - نفع بزرگ علم این خواهد بود که جنگ را تقریباً غیر ممکن سازد زیرا درد جنگ بزرگترین دردی است که انسانیت از آن متألم ورنجور میباشد . از جنگ عدم استقراری بوجود میآید که مانع معاونت های قانونی ملل بسمت ترقی و تکامل است . این درد را بدو وجه ممکن است ملاحظه کرد یا بتغییر احساسات انسان یا بهمدیج ساختن آن روشها و وسایلی که ممکن است و خوابی بیش نیست لیکن در دومی قدری باید بحث نمود .

۱۶ سال است کشتی هائی که ظرفیت معشایهی دارند آشکار شده اند - در مقابل آنها تحت البحری هائی ایجاد و بکار افتاده اند که این کشتی ها با همه بزرگی و عظمت خود ، در مقابل تحت البحری ها فاقد وسایل دفاع شناخته میشوند چندی نگذشت موضوع تلگراف بی سیم بمیان آمد که بكمك آن تحت البحری ها با سرعت عجیبی كشف و بمعرض شهود در میآیند . از طرفی هم اختراع تلویزیون بهترین وسیله خواهد بود که افعال و اعمال خصم در مسافات زیاد دیده و شناخته گردد بعلاوه هر عمل جنگی موقوف است به تمرکز افراد منظمه و حضور

آنها در محلی که جرح قوای خصم را مسلم میسازد قسمی که يك تاثير بهت آوری ایجاد و منجر بعدم مقاومت توده های بشری باشد.

اگر در اثر ترقیات علمی، يك چنین فعالیت روحی در آتیه غیر ممکن گردد جنگ فقط يك مصادمه و حشیانه دوران بربریت خواهد بود اما نظر باینکه این جنگ با وسایل انهدام یعنی وسائلی که مردم ما قبل تاریخ از آن اطلاع نداشته اند همراه است میتوان تصور کرد که روح اجتماعی توده های بشری آنقدر جرأت برای مقابله با وی نخواهد داشت.

« جنگ مغلوب علم خواهد بود » .

عقیده فریتز ها بر شیمیست معروف و عضو انجمن سیتیه بران - تصور نمیرود علم قادر به محو جنگ باشد زیرا بوسیله علوم فیزیک و شیمی اکتشافاتی خواهد شد که بالاخره تکنیک نظامی آن اکتشافات را برای سلاح جدید بکار خواهد برد. طبیعت بشری تا زمانی که مغلوب تعلیمات جدیدی نمی شود و فوائد جامعه بر زندگانی تمایل جنگ و ستیز انسانی را زیر پا نگذارد، جنگ پایدار خواهد بود.

روشگاه علوم انسانی و مطالعات فرنگی

عقیده مستر میرون هر یک سفیر ممالک متحده امریکادر پاریس - علم همان قسم که سابقاً و لاحقاً وسیله جنگ و مبارزت بوده است در آتیه نیز همانند گذشته بی طرف خواهد بود و با احتیاجات دفاع بیش از حمله کمک خواهد کرد

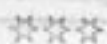
نظریه مسیو یاستور بوری صدر انجمن کار دینال ها - جنگ ناشی از خود پسندي و حرص و تکبر اشخاص است. جنگ را نمیتوان محو کرد مگر آنکه ریشه بدی اقطع کرده و در نتیجه آن قلب انسانی را عوض نمود. تصور نمیرود هیچوقت علم به نتایج مذکوره برسد بلا شبهه اصلاحاتی در تصادم احتیاجات بشریت وارد خواهد ساخت و شاید

نیتر قسمتی از عوامل اصلی جنگ و برادر کشی ها را بر طرف سازد اما هیچوقت نخواهد توانست با احساساتی که وسیله دفع این آفت عظیم است برسد . هر قدر انسان بكمك علم ، وسایل انهدام را بخدمت قریحه نافرمان خود بگمارد بهمان نسبت جنگ مخوف تر و تهدید آمیزتر خواهد بود . لازمه ترقیات علمی ، ترقیات اخلاقی است که باید مطابق و همدوش یکدیگر سیر کنند باید به طبیعت غلبه کرد و هوسات را تنسیق و منظم ساخت و این نمیشود مگر بكمك دین که مقصود از آن ارتباط روح انسانی است با منبع جمیع قوای اخلاقی (خدا)

وجود ، نمایشی از اجزاء کلی است و کلی بیش از آنچه اجزاء ارزش دارند نمیارزد . اجزای کلی (اشخاص) باید برسند بجائی که بخصلت خود پسندی و تکبر و حرص خود غلبه کنند و قلب خود را بجز از برای پذیرفتن محبت باز نگذارند .

علم با اصلاحات بین المللی كمك های موثری را توانا است ادباء موسیقی دان ها اربیت ها مغزیک مملکت اند و مغز بسلسله اعصاب حکومت دارد . فلاسفه ، ادباء ، موسیقی دان ها و اربیت ها هر یک از اینها قوای را متحد کنند که اساساً شخصی و انفرادی است اما علمانی که از حیث اطلاعات هم افق و مقصود واحدی دارند نسبت یکدیگر کم و بیش مناسبات فراوانی خواهند داشت و بدون اینکه از یکدیگر اجتناب کنند يك ميل و جاذبه قوی در آنان تولید خواهد گشت . از آنجا که يك مملکت به تحریک هوشمندان و عقلای خود اقتدا میکند حتمی است که يك آرامش مختصر کافی خواهد بود از اینکه ملل متخاصمه را بسکونت و ادار سازد .

خلاصه آنکه علم عاملی است برای اصلاح نه يك وسیله کاهنده و محدود کننده و ما نباید بیش از آنچه میتواند عاید سازد از علم انتظار داشته باشیم .

عقیده مسیو لوبوف مخترع تحت البحری - همیشه بحث این موضوع است که آیا علم خواهد توانست به محر جنگ موفق گردد یا نه .

این مبحث افکار مخترعین بزرگ را نیز مشغول داشته است ، فولتون در ۱۷۹۸ اینطور تصور میکرد که آزادی دریاها وسیله خوشبختی ساکنین روی زمین خواهد بود . مشار الیه نقشه های تحت البحری خود را که با (مین) مسلح بود به دیرکتوارفرانسه عرضه داشته و در مقابل ملامت هائی که بوی راجع بجنگ با تریپل میشد اظهار میداشت که اگر حکومت ، تریپل هارا یکی از وسایل دفاع ما قبول کند بدو دول اروپا را مخبر خواهد ساخت چنانچه با وصف این اطلاع کشتی های دشمن در بنادر ما داخل شدند و سپس جستی بآنها داده شد آنوقت سرزنش وحشیگری متوجه حکومتی خواهد بود که کشتی های مزبور را به بنادر ما فرستاده است نه متوجه يك اختراع حافظ و نگهبانی .

فولتون اضافه میکرد که « بحریه نظامی عبارت از بقیه عادات قدیمه جنگی است که تاکنون دوی مؤثر و قطعی برای وی یافت نشده بود و من بالاخره قانع شده ام که تریپل ها برای علاج اصلی این درد يك حقیقت مسلم و مشخصی است » در صورتیکه یکی از آثار این اختراع غرق کشتی لوزی تانیا بود که از اشخاص بی طرف وزن و مرد و اطفال معصوم مملو بود . حقیقت مسلم این است که علم رفته رفته بمهابت جنگ میافزاید و برای بر طرف ساختن یکدیگر اسلحه های قاتل تری بدست مردم می سپارد .

بعقیده انستین یکی از معلمین بزرگ مکانیک جدید - هرگز علم جانشین اراده خوب و محبت آینده نخواهد بود .

بعقیده مسیو کلد فارر ملاح و رمان نویس معروف - تصور میکنم هیچ چیز جنک را نتواند محو کند تا زمانی که در روی زمین اقلا دو مرد و یک زن وجود داشته باشند. علم برای سعادت مردم نافع نتواند بود فقط اشکال و قوانین و جنس تصادمات بشر را تغییر خواهد داد.

علم شاید در تزویر مردم میافزاید اما هیچوقت از سببیت آنان نخواهد کاست

بعقیده مسیو بران لی عالم شهیر که اصول تلگراف بیسیم را کشف نمود - علم هر چند که ترقیاتش سریع و شکفت آور باشد هیچوقت نخواهد توانست جنک را محو کند. علم جز مجموعه عوائد چیز دیگری نیست و عوائد هیچگونه تسلطی بر روح انسانی ندارند. این عوائد جنک و ستیز را تقویت خواهند کرد و آنرا مخوفتر خواهند ساخت بدون اینکه به معنی آنها قادر باشند چیزی بکه جنک را دور میکنند ترقی علمی نیست اما یک تنظیم سخت جدی هوسات انسانی است. ما شینیزم هیچگونه اثری در احساسات ما ندارند و تنها احساسات ما است که ما را با اعمال شدید و امید دارد. چنانچه منطقی در انسانیت وجود داشت میبایست ترقی علمی نتیجه اش این باشد که در اخلاق شخصی اصلاحاتی بعمل آورد. به این شرط ترقیات علمی وسیله انهدام بوده و در حقیقت جزا برای اصلاح شرایط زندگانی و استحصالات انسانی مورد استعمال نداشت. لیکن امروزه تنها احساسات اخلاقی ترقیعی نیافته است بلکه به مراتب با انحطاط و تنزل رفته است. اجتماعات فعلی احساسات اخلاقی را حذف میکنند بدون اینکه یک ورزش عالی و وحی (مذهب) را قائم مقام وی سازند سابق بر این اقتدارات یک شخص ممکن بود از مسامحات سنگینی جلو گیری بعمل آورد اما حالیه هر کس در خود این اندازه قدرت می بیند که در رفتار و گفتارش آزاد و ذبحق باشد و از این لحاظ اگر بطور انفراد ملاحظه اش کنیم بدرقناری

میکند و چنانچه بحال نوده و جماعت نگاه کنیم شورش و انقلاب میکند .
 دستجات بشر مطیع اراده آنها نمی نیستند که در صدد جلب حقوق آنها میشوند
 بلکه از کسانی فرمان برداری دارند که بهتر بتوانند هوسات آنها را بفریبند .

ترقی علمی بجز آنکه تحت اختیار هوسات بشر قرار گیرد کار دیگری صورت
 نخواهد داد جنگ بین الملل کامل ترین نمونه ترقیات علم و آوار تمدن جدید است
 که با گذشتن چندین سال از عمر آن هنوز نتوانسته است جراحات وارده بانسانیت
 را تسکین دهد . مسلماً باضعف قوه اخلاق که در دنیا حکومت دارد و پیشرفت
 سریع صنایع جنگی و نهیات و تجهیزاتاتی که منظمأ بعمل میآید مصادمات آینده
 را مهیب تر و اضطراب و هیجان بشر را شدید تر خواهد ساخت باید دید آیا
 جامعه ملل ژنو رضایت خواهد داد لوائح راجعه بخلع سلاح حقیقی و
 پیشهاداتی را که برای استقرار صلح و آرامش کیتی بوی مراجعه میکنند بسمع
 قبول تلقی نماید ؟

افسوس !

ابراهیم فخرائی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رساله جامع علوم انسانی

افکار فلسفی

اجرام که ساکنان این ایوانند اسباب نـردد خرد منـدانند
 مان تا سر رشته خرد کم نکنی کازان که مدبرند سرگردانند
 خیام

اسرار وجود خام و ناپخته بماند وان گوهر بس شریف ناسفته بماند
 هر کس بدلیل عقل چیز می گفتند آن گفته که اصل بود تا گفته بماند
 ابونصر فارابی